

۱ سر آغاز مطالعه و شناخت یک سکونتگاه روستایی و شهری چیست؟ مقر و موقعیت

۲ منظور از مقر چیست؟

هسته اولیه، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.

۳ منظور از هسته اولیه چیست؟

مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است.

۴ در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت کدام عوامل بیشترین اهمیت را دارد؟ عوامل طبیعی

۵ در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت کدام عوامل طبیعی بیشترین نقش را داشته است؟

عواملی چون دسترسی به رودها، آب فراوان، آب و هوای ملایم و خاک حاصلخیز جلگه ها

۶ تمدن های اولیه در کنار کدام رودها ایجاد شدند؟

دجله و فرات، نیل، کارون، سند

۷ در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت کدام عوامل انسانی نقش داشته اند؟

عوامل سیاسی و تصمیمات حکومتی، دسترسی به راه های تجاری و عوامل دفاعی و نظامی

۸ مهم ترین عوامل شکل گیری هسته اولیه روستاها و شهرها در کشور ایران را نام ببرید؟

دسترسی به آب، قلعه های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه ها

۹ ۱- آیا معمولاً هسته اولیه شهرها و روستاها بافت تاریخی و قدیمی آنهاست؟ مثالی بیاورید.

بله مثال: شهر اصفهان: جوباره اصلی ترین هسته اولیه شهر اصفهان است.

۲- به نظر شما چرا امروزه برنامه ریزان به حفاظت و بازسازی بخش هسته اولیه شهرها و روستاها و جلوگیری از تخریب و نابودی آن توجه می کنند؟ توضیح دهید

زیرا نشان دهنده سبک زندگی، فرهنگ و آداب رسوم گذشتگان است. همچنین سبک معماری در هسته اولیه شهرها و روستاها متناسب با شرایط اقلیمی هر منطقه است که نقش مهمی در کاهش مصرف انرژی داشته است.

۱۰ منظور از موقعیت یک شهر یا روستا چیست؟

وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

۱۱ در ادامه حیات یا گسترش یک سکونتگاه و یا حتی نابودی و زوال آن کدام عامل نقش مهمی ایفا می کند؟

موقعیت یک شهر یا روستا

۱۲ پدیده های پیرامون شهر و روستا به کدام دسته ها تقسیم می شود؟ نام ببرید

این پدیده ها و جایگاه به دو دسته عوامل طبیعی و انسانی تقسیم می شوند:

عوامل انسانی مانند: راه های ارتباطی، روستاها و شهر های اطراف آن، نقش سیاسی و اداری آن

عوامل طبیعی مانند: آب و هوا، دسترسی به منابع معدنی و انرژی و ناهمواری ها

۱۳ با ذکر مثال بیان کنید چگونه موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی

نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می کند؟

مثال ۱: دسترسی یک شهر به دریا یا شبکه ارتباطی خط آهن در یک منطقه، موقعیت مناسبی برای رونق

تجارت و مشاغل مربوط در آن شهر به وجود می آورد.

مثال ۲: نزدیک بودن شهر به روستاهای پرجمعیت مجاور و یا منابع معدنی در جذب نیروی کار و توسعه

صنایع آن شهر تأثیر زیادی دارد و می تواند موجب گسترش و آبادانی آن شود.

مثال ۳: مجاورت یک سکونتگاه با کوه آتشفشان یا گسل های فعال نیز می تواند حیات آن سکونتگاه را به خطر بیندازد.

مثال ۴: رویداد های سیاسی یا تغییرات آب و هوایی نیز ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار

یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود.

۱۴	فعالیت : ۱- با استفاده از نقشه های طبیعی و انسانی یک اطلس و جست و جو در اینترنت، موقعیت شهر قاهره را از نظر ارتباط با عوامل طبیعی و انسانی محیط پیرامون آن توضیح دهید. شهر قاهره پایتخت کشور مصر و بزرگترین شهر جهان عرب و خاورمیانه است. این شهر در شمال شرقی مصر و در نزدیکی دلتای نیل جای دارد و نیل از میان آن می گذرد. شهر قاهره در طول نیل کشیده شده است.
۱۵	مهم ترین ملاک های تفاوت شهر و روستا را نام ببرید ؟ فعالیت اقتصادی، میزان جمعیت، وسعت و فضای سکونت و فعالیت، دسترسی به خدمات و تسهیلات، فرهنگ و مناسبات اجتماعی
۱۶	مهم ترین ملاک تفاوت شهر از روستا چیست ؟ فعالیت های اقتصادی
۱۷	فعالیت های اقتصادی شهر چه تفاوتی با روستا دارد ؟ در روستاها درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی (زراعت، دامداری، جنگل داری، صید و شکار و غیره) فعالیت می کنند. در شهرها بیشتر مردم در بخش های صنعتی و خدماتی مشغول به کارند.
۱۸	متداول ترین ملاک تشخیص شهر از روستا چیست ؟ ملاک جمعیتی
۱۹	ملاک جمعیت چگونه موجب تفکیک شهر از روستا می شود ؟ اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می کنند. به طور کلی شهرها از روستاها پرجمعیت ترند و تراکم جمعیت نیز در آنها بیشتر است.
۲۰	ملاک جمعیت در نواحی مختلف جهان متفاوت است .
۲۱	وسعت و فضای سکونت و فعالیت در شهر چه تفاوتی با روستا دارد ؟ در روستاها فضاهای باز و چشم انداز های طبیعی بیشتر و گسترده ترند. در شهرها خانه ها و مغازه ها و فضاهای صنعتی به هم فشرده ترند و فعالیت های متنوع در فضاهای محدودتری متمرکز شده اند.
۲۲	تفاوت دسترسی به خدمات و تسهیلات در بین شهر و روستا چیست ؟ در شهر ها امکانات آموزشی، درمانی و پزشکی، مراکز خرید، حمل و نقل عمومی، خدمات مالی و بانکی، آب و برق و ... متنوع و گسترده است. در حالی که این خدمات و تسهیلات در روستاها کمتر و محدودتر است.
۲۳	فرهنگ و مناسبات اجتماعی شهر با روستا چه تفاوتی دارد؟ در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آنها بیشتر است. آداب و رسوم و شیوه زندگی در شهر و روستا متفاوت است. در شهرها نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع تر است.
۲۴	فعالیت : پنج شباهت سکونتگاه های روستایی و شهری را بیان کنید. ۱- در شکل گیری آنها عوامل طبیعی از جمله آب فراوان، خاک حاصلخیز و آب و هوای مناسب نقش دارند. ۲- در شکل گیری آنها عوامل انسانی از جمله موقعیت دفاعی ، عامل ارتباطی نقش دارد. ۳- در هر دو روابط فرهنگی، اقتصادی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی وجود دارد. ۴- یکجانشینی از ویژگی های دیگر هر دو نوع سکونتگاه است. ۵- هر دو نوع سکونتگاه شهری و روستایی با محیط پیرامون خود روابط متقابل دارند.
۲۵	سکونتگاه ها از نظر تعداد جمعیت متفاوت اند و طیف وسیعی از روستاهای کوچک با کمتر از 100 نفر جمعیت تا شهرهای بیش از 10 میلیون نفر را دربرمی گیرند.

۲۶ رتبه بندی سکونتگاه ها برحسب اهمیت با توجه به کدام عوامل صورت می گیرد؟ میزان جمعیت و عملکرد

۲۷ میزان جمعیت و عملکرد (نقش) چگونه در رتبه بندی سکونتگاه مورد استفاده قرار می گیرد؟
برای این منظور، سکونتگاه ها را براساس خدماتی که ارائه می کنند طبقه بندی می کنند. سکونتگاه های کوچک یا کم جمعیت معمولاً خدمات محدودی به ساکنان ارائه می دهند.
در سکونتگاه های بزرگ تر، تعداد و تنوع خدمات بسیار زیاد است.

۲۸ چه تفاوتی بین عملکرد روستا و شهر وجود دارد؟
یک ده کوچک ممکن است چند مغازه و یک صندوق پست و یک مدرسه و یک مرکز بهداشت نیمه وقت داشته باشد.
اما در یک شهر بزرگ، انواع فروشگاه ها، مراکز درمانی و بیمارستان ها، رستوران ها، تئاتر و سینما، بانک ها، فرودگاه، استادیوم ورزشی و ... وجود دارد و شهر می تواند خدمات زیاد و متنوعی به ساکنان خود و حتی روستا ها و شهر های هم جوارش بدهد.

۲۹ تفاوت بین سکونتگاه قاعده ی هرم از نظر عملکرد با سکونتگاه راس هرم چیست؟
در قاعده هرم و ردیف های پایین، سکونتگاه هایی با کمترین میزان جمعیت قرار می گیرند. این سکونتگاه ها خدمات کمتری نیز ارائه می دهند.
با حرکت به سوی بالای هرم، جمعیت سکونتگاه ها بیشتر می شود و خدماتی هم که ارائه می دهند، بیشتر و متنوع تر است.

۳۰ معیار های رتبه بندی سکونتگاه ها با توجه به کدام عوامل انتخاب می شوند؟
با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان و از جایی به جای دیگر متفاوت است.

۳۱ معیار و تعریف شهر کوچک و بزرگ و میزان جمعیت آن در کشورهای مختلف فرق می کند.

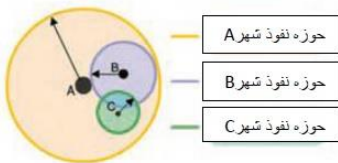
۳۲ مراحل رتبه بندی سکونتگاه ها چگونه صورت می گیرد؟
پس از طراحی معیار های رتبه بندی، تعداد شهرها یا روستاهایی که در هر طبقه وجود دارند، در جدول قرار می گیرد.

جمعیت	عملکرد	سکونتگاه
بیش از ۲ میلیون نفر	مادرشهر ملی	کلان شهر
۱ میلیون تا ۲ میلیون نفر	منطقه ای	مادر شهر
۵۰۰ هزار تا ۱ میلیون نفر	منطقه ای	شهر بزرگ
۲۵۰ هزار تا ۵۰۰ هزار نفر	استانی	شهر بزرگ میانی
۱۰۰ هزار تا ۲۵۰ هزار نفر	ناحیه ای	شهر متوسط بزرگ
۵۰ هزار تا ۱۰۰ هزار نفر	شهرستان	شهر متوسط کوچک
۲۰ هزار تا ۵۰ هزار نفر	شهرستان	شهر کوچک
۱۰ هزار تا ۲۰ هزار نفر	بخش	روستاشهر
۵ هزار تا ۱۰ هزار نفر	دهستان	بازار شهر
۲ هزار تا ۵ هزار نفر	روستا	روستای بزرگ
۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ نفر	روستا	روستای متوسط
۵۰۰ تا ۱۵۰۰ نفر	روستا	روستای کوچک (ده)
کمتر از ۲۰۰ نفر	—	مزرعه و مکان مستقل

۳۳ منظور از حوزه نفوذ سکونتگاه چیست؟
به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد می گویند.

۳۴ انواع حوزه سکونتگاه را نام ببرید؟
حوزه نفوذ کم وسعت - حوزه نفوذ بسیار گسترده

۳۵ منظور از حوزه نفوذ کم وسعت چیست؟
برای مثال، یک شهر کوچک ممکن است فقط به چند روستای پیرامون خود خدمات بدهد و ساکنان روستاهای پیرامون برای خرید و کار در کارخانه ها و استفاده از مراکز درمانی به آن شهر مراجعه کنند.

۳۶	منظور از حوزه نفوذ بسیار گسترده چیست ؟ برخی از شهر ها حوزه نفوذ بسیار گسترده ای در سطح یک ناحیه یا کشور و حتی جهان دارند؛ برای مثال، شهر تهران در برخی عملکردها مانند تولید و عرضه خودرو، لوازم خانگی، خدمات پیشرفته پزشکی و مراکز دانشگاهی حوزه نفوذی در سطح کشور ایران دارد.
۳۷	در زمینه بررسی حوزه نفوذ عملکرد یک سکونتگاه به کدام جنبه ها باید توجه شود؟ آستانه نفوذ و دامنه نفوذ
۳۸	منظور از آستانه نفوذ عملکرد سکونتگاه چیست ؟ یعنی حداقل جمعیتی که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از سکونتگاه دارند.
۳۹	منظور از دامنه نفوذ عملکرد سکونتگاه چیست ؟ یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.
۴۰	فعالیت ۱- با توجه به نمودار هرمی سلسله مراتب سکونتگاه ها میان رتبه سکونتگاه ها و وسعت حوزه نفوذ آنها چه رابطه ای وجود دارد؟ سکونتگاههای کوچک یا کم جمعیت معمولاً خدمات محدودتری را به ساکنان ارائه می دهند و در سکونتگاه های بزرگ تر تعداد و تنوع خدمات بسیار زیاد است. هرچه رتبه سکونتگاه پایین تر باشد حوزه نفوذ آن کوچکتر است. الف) آیا در مکان یابی احداث یک مغازه یا سایر مراکز خدماتی باید به حوزه نفوذ آنها توجه کرد؟ چرا؟ بله در غیر اینصورت موجب زیان اقتصادی می شود.
۴۱	یکی از مهم ترین تغییرات فضای جغرافیایی در قرن بیستم و بیست و یکم، را نام ببرید ؟ افزایش شهر و شهرنشینی در جهان
۴۲	منظور از اصطلاح شهرنشینی چیست ؟ افزایش نسبت جمعیت شهرهای یک کشور یا ناحیه به روستاهای آن است.
۴۳	در سال ۱۹۵۰ میلادی جمعیت روستایی <u>بیشتر</u> از جمعیت شهری در جهان بود . در سال ۲۰۱۴ میلادی جمعیت شهری <u>بیشتر</u> از جمعیت روستایی در جهان شد.
۴۴	پیش بینی می شود که جمعیت شهری در جهان تا سال ۲۰۵۰ میلادی، به حدود ۶۶٪ برسد.
۴۵	در چه سالی جمعیت شهری از جمعیت روستایی پیشی گرفته است؟ ۲۰۰۷ میلادی
۴۶	سطوح شهرنشینی و افزایش آن در نواحی مختلف جهان، متفاوت است.
۴۷	آمریکای شمالی، اروپا، استرالیا با آمریکای جنوبی (لاتین)، آسیا و آفریقا از نظر سطح شهرنشینی چه تفاوتی دارند؟ درصد جمعیت شهری در آمریکای شمالی، اروپا و استرالیا نسبت به آسیا و آفریقا بیشتر است.
۴۸	سطح شهرنشینی در ایران را با کشورهای همسایه مقایسه کنید؟ ایران نسبت به کشورهای همسایه خود از جمعیت شهری بیشتری برخوردار است .
۴۹	سرعت گسترش شهرنشینی در کدام قاره ها بیشتر است ؟ آسیا و آفریقا
۵۰	علت عمده ی رشد شهرنشینی در قاره های آسیا و آفریقا چیست ؟ بخش عمده ای از رشد شهرنشینی به علت <u>صنعتی شدن</u> و <u>توسعه کارخانه ها</u> و <u>یا رشد بخش خدمات</u> و ورود این کشور ها به <u>تجارت جهانی</u> و به دنبال آن <u>مهاجرت فزاینده روستاییان</u> به شهرها به منظور <u>اشتغال</u> و <u>دستمزد</u> بیشتر بوده است.

۵۱	مهم ترین پدیده های مربوط به تغییرات الگوی شهرنشینی در جهان را نام ببرید ؟ افزایش شهر های میلیونی تغییر الگوی مکانی شهرهای با بیش از 5 و 10 میلیون نفر در جهان
۵۲	اولین شهرهای میلیونی در جهان را نام ببرید ؟ دو شهر لندن و نیویورک با بیش از 8 میلیون نفر جمعیت
۵۳	امروزه چند شهر میلیونی در جهان وجود دارد ؟ 28
۵۴	در گذشته بیشترین تعداد شهرهای میلیونی در کدام نواحی قرار داشتند ؟ در نیمکره شمالی و در آمریکای شمالی، اروپا و ژاپن
۵۵	در کدام بخش های قاره های آسیا و آفریقا شاهد ظهور شهرهای پرجمعیت میلیونی هستیم ؟ آسیا : در جنوب ، جنوب غربی ، مشرق و جنوب شرقی آفریقا : غرب ، شرق و جنوب شرقی آمریکای لاتین : شرق و غرب
۵۶	مادر شهر (متروپل) را تعریف کنید ؟ بزرگ ترین و مهم ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است . این شهر ممکن است پایتخت یا شهر اصلی یک ناحیه باشد که مرکز حکومتی، مذهبی، تجاری و ... است و از این جنبه ها بر سایر سکونتگاه ها برتری دارد.
۵۷	نام دیگر مادرشهر چیست ؟ کلان شهر
۵۸	برای حداقل جمعیت مادرشهر، ارقام مختلفی را ذکر کرده اند و در این مورد توافقی وجود ندارد.
۵۹	کلان شهر چیست ؟ شهر هایی با بیش از 10 میلیون نفر جمعیت برخی نیز معتقدند کلان شهر ترجمه و معادل واژه مگاسیتی اطلاق می شود.
۶۰	در کشور ایران طبق مصوبه شورای عالی معماری و شهرسازی، به چه شهرهایی کلان شهر گفته می شود ؟ مادرشهرهایی که بیش از 1 میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان شهر گفته می شود؛ مانند تهران، مشهد، اصفهان، کرج، قم و ...
۶۱	حومه چیست ؟ به بخش های پیرامونی یک شهر حومه می گویند.
۶۲	چه عواملی موجب توسعه حومه ها شد ؟ با افزایش شهرنشینی و گسترش حمل و نقل و وسایل ارتباطی
۶۳	حومه نشینان برای چه فعالیت هایی به شهرها وابسته اند ؟ خرید یا کار و یا استفاده از خدمات
۶۴	انواع مختلف حومه ها را نام ببرید ؟ حومه های خوابگاهی، صنعتی، و فقیرنشین و مرفه نشین
۶۵	چه عواملی موجب به وجود آمدن منطقه مادر شهری شد ؟ با افزایش جمعیت مادر شهرها و گسترش حومه های آنها . در پیرامون برخی از مادر شهرها، شهرها و شهرک های اقماری پدید آمده اند.
۶۶	جهان شهر را تعریف کنید ؟ برخی از شهرهای با جمعیت بیش از ۱۰ میلیون نفر به سبب نقش مهم آنها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند که به آنها جهان شهر گفته می شود.
۶۷	شباهت و تفاوت جهان شهر با کلان شهر چیست ؟ شباهت جهان شهر با کلان شهر : هر دو جمعیتی بیش از ۱۰ میلیون نفر دارند. تفاوت جهان شهر با کلان شهر : حوزه نفوذ جهان شهر در سطح جهان است اما حوزه نفوذ کلان شهر محدود به نواحی داخل یک کشور می شود.
۶۸	علت ایجاد مگالاپلیس ها یا جهان شهرها چیست ؟ در نتیجه گسترش فوق العاده زیاد دو یا چند مادر شهر در امتداد مسیر های ارتباطی و حمل و نقل

۶۹	مگالاپلیس تعریف کنید ؟ زنجیره ای از مادر شهر ها یا کلان شهر ها را مگالاپلیس می گویند. در مگالاپلیس ، حومه ها و شهرک های اقماری یک مادر شهر به حومه ها و شهرک های مادرشهر دیگر پیوند می خورد.
۷۰	نام دیگر مگالاپلیس چیست ؟ منطقه آبر شهری
۷۱	مهم ترین ویژگی های مگالاپلیس را نام ببرید ؟ تمرکز و انبوهی جمعیت شهری، تمرکز مؤسسات مالی و پولی، تمرکز صنایع دانش بنیان و فراوانی آمد و شد بین مادرشهرهای هم جوار با انواع وسایل حمل و نقل زمینی و هوایی.
۷۲	مگالاپلیس ها معمولا در کدام مناطق شکل می گیرند ؟ امتداد راه های ارتباطی
۷۳	مگالاپلیس ها معمولا به چه اشکالی دیده می شوند؟ شکل خطی و کریدوری و برخی نیز شکل خوشه ای و کهکشانی پیدا کرده اند.
۷۴	دو مگالاپلیس را در جهان نام ببرید ؟ شمال شرق ایالات متحده آمریکا (از بوسطن تا واشنگتن) و مگالاپلیس ژاپن (توکیو یوکوهاما) نمونه هایی از اولین مگالاپلیس های جهان اند.
۷۵	فعالیت : ۱- الف) با توجه به جدول صفحه ۱۳ کدام قاره ها به ترتیب بیشترین شهرها با جمعیت بیش از ده میلیون نفر را دارند؟ آسیا، آمریکا، آفریقا ب) به نظر شما علت ظهور مگالاپلیس ها و شهرهایی با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت در مشرق و جنوب شرقی آسیا در چند دهه اخیر چیست؟ رشد بی رویه جمعیت و رشد روز افزون صنایع به ویژه صنایع نو و فناوری های جدید . ۲- آیا افزایش شهرهای میلیونی ، فشار بر منابع و محیط زیست را بیشتر می کند ؟ چرا ؟ دلیل بیاورید. بله ، به علت جمعیت فراوانی که در این شهرها وجود دارند و تامین نیاز های آنها که هرکدام می تواند مشکلات زیست محیطی فراوانی از جمله آلودگی هوا، آلودگی صوتی، کمبود منابع آب و برق و ... ایجاد کنند.
۷۶	در کدام بخش های جهان هنوز جمعیت قابل توجه روستایی زندگی می کند؟ آسیا ، آفریقا
۷۷	چند درصد جمعیت قاره های آسیا و آفریقا روستانشین است؟ آفریقا : ۶۰٪ آسیا : ۵۲/۵٪
۷۸	کدام کشورها بیشترین جمعیت روستانشین را دارند ؟ چین و هند
۸۰	یکی از عوامل تغییر در کاهش روستانشینی و افزایش شهرنشینی را نام ببرید ؟ مهاجرت از روستا ها به شهرها
۸۱	منظور از عوامل جاذبه و دافعه در مهاجرت چیست؟ عوامل جاذبه : به عواملی که انسان را به سکونت در مکانی تشویق می کند عوامل جاذبه می گویند. مانند : دستمزد بیشتر ، اوقات فراغت ، وجود فروشگاه ها، بیمارستان، دانشگاه و کارخانه ها عوامل دافعه : به عواملی که مانع سکونت مردم در یک منطقه می شود را عوامل دافعه می گویند. مانند : خشکسالی ، سیلاب ، کمبود فرصت های شغلی ، زمین کم، فقر، بازده کم محصول ، کمبود خدمات رفاهی، آموزش و بهداشت استفاده از ماشین آلات به جای انسان و درآمد کم
۸۲	علت مهاجرت در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی چه بود ؟ به دنبال توسعه صنایع کارخانه ای مهاجرت از روستاها به شهر ها رخ داد . البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی ده ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

۸۳	علت کاهش روستانشینان در برخی کشورهای اروپایی چه بود؟ در برخی از روستاها شهرنشینان به سرمایه گذاری و خرید زمین های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن روستانشینی کاهش یافت. برخی از روستاها نیز به علت گسترش شهرها به حومه های شهری تبدیل شدند.
۸۴	روند مهاجرت روستاییان به شهرها در کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین چه بود؟ این مهاجرت ها با توسعه صنعتی همگام نبودند. رشد شهرنشینی در این نواحی طی دوره های زمانی کوتاه تر و سریع تر از رشد صنعتی رخ داد و شهرها از نظر امکانات و تسهیلات آمادگی لازم برای ورود مهاجران روستایی را نداشتند.
۸۵	علت ایجاد مشکلات برای روستاها و شهرها در کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین چه بود؟ رشد شهرنشینی در این نواحی طی دوره های زمانی کوتاه تر و سریع تر از رشد صنعتی رخ داد و شهرها از نظر امکانات و تسهیلات آمادگی لازم برای ورود مهاجران روستایی را نداشتند.
۸۶	علت نفوذ شهرها و شهرگرایی در روستاها چه بود؟ بروز تحولات صنعتی و ورود کشورها به عصر نوسازی (مدرنیزاسیون)
۸۷	منظور از شهرگرایی چیست؟ روندی اقتصادی اجتماعی است که طی آن شیوه های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش ها و مظاهر، شهری در روستاها و بین روستانشینان رواج می یابد.
۸۸	چه عواملی موجب شد تغییرات قابل ملاحظه ای در چهره و کالبد روستاها نسبت به گذشته پدید آید؟ فراهم شدن امکانات و تجهیزاتی چون آب و برق و راه سازی، استفاده از ماشین آلات کشاورزی و عناصر و خدمات شهری
۸۹	تغییرات روستاها از ناحیه ای به ناحیه دیگر متفاوت بوده است.
۹۰	فعالیت (عملکرد یا نقش) غالب، روستاها زراعت است.
۹۱	عملکردهای (نقش ها) جدید روستاها را نام ببرید؟ نقش صیادی، گردشگری و صنعتی، که در آن صنایع کوچک تبدیلی یا خانگی رونق زیادی دارند
۹۲	روستا کدام یک از نیازهای شهر را تامین می کنند؟ مواد اولیه و محصولات کشاورزی، نیروی کار ساده، خدمات فراغتی، صنایع دستی
۹۳	شهر کدام یک از نیازهای روستا را تامین می کنند؟ کالاهای کارخانه ای، نیروی انسانی ماهر و متخصص، خدمات آموزشی، درمانی، رفاهی، مالی، فناوری اطلاعات
۹۴	آیا بین شهر و روستا ارتباط وجود دارد؟ چگونه؟ بله - از دیرباز شهر و روستا با یکدیگر وابستگی و روابط متقابل داشته اند. اما نوع و چگونگی روابط شهر و روستا در زمان های مختلف و در نواحی مختلف جهان، متفاوت بوده است.
۹۵	روابط شهر و روستا را می توان از کدام جنبه ها مطالعه کرد؟ جنبه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
۹۶	طبق نظر جغرافی دان ها وسایر اندیشمندان مهم ترین علت نابرابری میان شهر و روستا چیست؟ شهر محل انباشت سرمایه، تولید کالاهای کارخانه ای و تمرکز اقتصادی است و مبادله ای نابرابر بین شهر و روستا جریان دارد.
۹۷	فعالیت: ۱- آیا مدل روابط شهر و روستا را می توان با نظریه مرکز پیرامون، که در سال گذشته خوانده اید، انطباق داد؟ استدلال کنید. بله چون در اینجا نیز روستاها مثل کشورهای پیرامون فقط مواد اولیه و نیروی کار را به شهرها ارائه می کنند و در مقابل کالاهای ساخته شده در کارخانه های شهری و افراد آموزش دیده شهری برای ارائه خدمات به روستاها می آیند.

۹۸	در سال ۱۳۵۹ جمعیت شهری و روستایی در ایران برابر شد.
۹۹	هم اکنون چند درصد جمعیت کشورما در شهرها و چند درصد در روستاها زندگی می کنند؟ ۷۳٪ شهر ۲۷٪ روستا
۱۰۰	چه تغییری در روستانشینی مشاهده می کنید؟ شهرنشینی در ایران رو به افزایش و روستا نشینی رو به کاهش است .
۱۰۱	افزایش جمعیت شهری در ایران از چند راه صورت گرفت ؟ ۱- افزایش طبیعی جمعیت شهرها یعنی رشد مولید(تولدها)نسبت به مرگ و میر؛ ۲- مهاجرت روستاییان به شهرها؛ ۳- افزایش جمعیت برخی روستاها و تبدیل شدن آنها به نقاط شهری یا ادغام روستاها در بافت شهری.
۱۰۲	در کشور ایران در چه صورت یک روستا به شهر تبدیل می شود ؟ روستاهایی که جمعیت آنها به حدی معین، مثلاً ۱۰ هزار نفر، رسیده، با موافقت وزارت کشور، شهر اعلام شده اند و در آنها شهرداری تأسیس شده است .
۱۰۳	عامل مهم افزایش جمعیت شهری در ایران چه بود ؟ مهاجرت از روستا به شهر
۱۰۴	دوره شهرنشینی کند به کدام دوره در ایران اطلاق می شود ؟ تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستا ها به شهرها به کندی صورت می گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می داد . این دوره به دوره شهرنشینی کند معروف است.
۱۰۵	دوره شهرنشینی سریع به کدام دوره در ایران اطلاق می شود ؟ از سال ۱۳۳۵ ، روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت و دوره شهرنشینی سریع آغاز شد.
۱۰۶	مهم ترین علل شهرنشینی سریع در ایران را بیان کنید ؟ عبارت بودند از: (۱) دولت ها با استفاده از درآمد نفتی، بیشترین سرمایه گذاری ها، توسعه کارخانه ها و تجهیزات و زیرساخت ها را به شهر ها اختصاص دادند. (۲) با اجرای اصلاحات ارضی نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد .در نتیجه، مهاجرت روستاییان به شهر ها شدت گرفت.
۱۰۷	در ایران اصلاحات ارضی در چند مرحله صورت گرفت ؟ سه مرحله
۱۰۸	هدف از اجرای اصلاحات ارضی در ایران چه بود ؟ سلب مالکیت مالکان بزرگ(ارباب ها)و واگذاری زمین به دهقانان خرده پا
۱۰۹	اصلاحات ارضی را تعریف کنید ؟ اصلاحات ارضی یعنی تغییر قوانین مالکیت زمین و توزیع مجدد آن به نفع کشاورزان.
۱۱۰	چرا اجرای طرح اصلاحات ارضی در ایران موفق نبود؟ تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی
۱۱۱	تهران چگونه به مادر شهر ملی تبدیل شد ؟ با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور، جمعیت این شهر به طور مداوم به شدت افزایش یافت و رفته رفته فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد.
۱۱۲	دومین شهر پرجمعیت ایران، چه نام دارد ؟ مشهد
۱۱۳	چرا بعد از انقلاب اسلامی در ایران تعداد شهرها و شهرنشینی رو به افزایش رفت ؟ مهاجرت از روستا به شهر و از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ ادامه یافت .در این دوره، تعداد زیادی از روستاهای پرجمعیت به شهر تبدیل شدند یا در بافت شهرهای هم جوار ادغام گردیدند .برخی از آبادی ها نیز خالی از سکنه شدند.
۱۱۴	چه تعداد کلان شهرها در ایران وجود دارد ؟ ۸کلان شهر

۱۱۵	علت تبدیل تهران به یک منطقه کلان شهرچه بود ؟ رشد شهرهای بزرگ و کوچک و شهرک های اقماری در اطراف تهران، این شهر را به یک منطقه کلان شهری بزرگ تبدیل کرد.
۱۱۶	فعالیت : ۱- عوامل مهاجرت های روستا شهری را در چند گروه دسته بندی کنید. عوامل طبیعی و عوامل انسانی ۲- به نظر شما، تبدیل شدن روستاها به شهر چه پیامد هایی دارد ؟ با ایجاد شهرداری در آنجا کلیه خدمات روستایی قطع می گردد .در حالیکه خیلی از امکانات شهری هنوز به این روستاها وارد نشده است . ۳- نام کلان شهرهای ایران را که بیش از 1 میلیون نفر جمعیت دارند، جست وجو کنید و بنویسید. تهران ، مشهد ، اصفهان ، البرز